

KAINA:

Metams 10 rb., pusmečiui 5 rb.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 70 kap.,
1 mėnesiui 95 k.
UŽSIENIUOSE: metams 15 rb.;
6 mėnesiams (pusmečiui) 8 rb.;
3 mėnesiams 4 rb.
Adreso keitimas — 50 kap.
SKELBIMAI: Petito eilutė (4 skil-
tys) prieš tekstą 90 k., po teksto
40 kap.
Darbo ieškantiems: eilutė 20 k.
Giminių ieškantiems: eilutė po
teksto 20 k.

Lietuvių Balsas

REDAKCIJOS adresas: Vorone-
žas, Ostrogožskaja g-vė., namai
Miuške, but. kun J. Jasienkio.

ADMINISTRACIJOS adr:
Остро-Гуменная ул., № 6, домъ Вене-
итинова.

REDAKCIJA visais reikalais pri-
ima kasdien, be sekmadienių, nuo
9 v. ligi 10 rytą ir nuo 7 v. ligi 9
vakarą.

Skyrium numeris
20 kap.

Metai III.

Voronežas, 1917 m., gruodžio 14 d.

№ 67 (186).

JAU METAS UŽSISAKYTI

„LIETUVIŲ BALSĄ“ 1918 metams.

KAINA kitiems ištisiems metams Rusuose 10 rub., pusei metų 5 rub. 20 kap., 3 mėnesiams 2 rub. 70 kap., 1 mėnesiui 1 rub. Užsieniuose metams 15 rub., pusei metų 8 rb., 3 mėnesiams 4 rub.

Skelbimų kaina: petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapį į 4 skiltis) prieš tekstą 90 kap., po teksto 40 kap. Darbo ieškantiems 20 kap., giminių ieškantiems 20 kap. Permainymas adreso 50 kap.

Adresas: гop. Воронежъ, Старо-Гуменная ул., домъ Веневитинова № 6.

Labai pabrangus popieriui, darbininkams ir kitoms išlaidoms dėl lėšų stokos noromis nenoromis priversti esame tuo tarpu leisti laikraštį tiksliai kartą savaitėje.

Kviečiame išsirašyti 1917-18 mokslo metams

„Ateities Spindulius.“

„ATEITIES SPINDULIAI“ eis ir toliau ta pačia pakraipa.
„ATEITIES SPINDULIAI“ gvildins įvairių mokslo šakų dalykus.
„ATEITIES SPINDULIAI“ dės kaip jau pasižymėjusių, taip lygiai ir jau naujų mūsų rašytojų darbus darbelius.
„ATEITIES SPINDULIAI“ seks moksleivių sunkų gyvenimą, gindami kaip dvasios, taip lygiai ir medžiaginius jų reikalus.

Visiems metams, t. y. nuo spalio 1 d. 1917 m. ligi spalio 1 d. 1918 m. „AT. SPIND.“ kainuoja moksleiviams 6 rub., nemoksleiviams — 9 rub.; pusei metų moksleiviams — 3 rub., nemoksleiviams — 5 rub. Atskiro numerio kaina 1 rub. Adreso mainymas — 50 kap.

Visais Redakcijos ir Administracijos reikalais prašome kreiptis šiuo adresu:

ВОРОНЕЖЪ, Никитинская ул., д. № 27.

„Liaudies Kalendorius“ 1918 metams.

KAINA 60 kap.

Platintojams nuleidžiama procentas.

Leidėjai: S. JACKEVIČIUS, M. STEIGVILA ir B-vė. Maksva, Srietenska, № 26.

Reikalaukite visur!

„Žiburio“ gimnazijai TAMBOVE

tuojau reikalinga matematikos ir fizikos mokytojas (ja). 29 pamokos savaitėje po 75 rublius. Гop. Тамбовъ, Дворянская, 13. 324-1

Mokytojas Leonas Lastauskas.

ieško mokytojaus vietos valdžios arba lietuvių liaudies mokykloje. Reikalaujančius meldžiu pranešti šiuo adresu: Москва, Б. Алексеевская ул., № 6, учителю Льву Ластовскому. 307.-2.

Voronežas, gruodžio 14 d.

Vokiečiams su Rusais ėmus kariauti, Lietuva tuoj atsidūrė tarp dviejų ugnių. Pirmieji šūviai buvo paleisti ties Virbalium, pirmi lietuvių ūkiai ten supleskėjo ir mūsų žmonės, baimės ir skurdo vejami, bėgo į Lietuvos gilumą. Vilniaus lietuviai, pirmųjų pabėgėlių sulaukę, tuoj puolė juos gelbėti. Susipietę į būrį sušaukė susirinkimą, įsteigė Komitetą ir pradėjo savo brolius, atsidurusius nelaimėje, globoti. Sudėta buvo pradžiai vos 65 rubliai ir liepos 27 d. 1914 m. įsteigtas Komitetas. Tuo tarpu mūsų einant pabėgėliams skaičius ėjo didyn ir buvo numanoma, nujauciama dar didesnių nelaimių. Vilniškis komitetas, išplėtęs savo veikimą pačiame Lietuvos sostapiu, nebegalėjo aprėpti to darbo, kada pabėgėliai paplodo ir po kitus miestus. Reikėjo pagalvoti apie tokią organizaciją, kuri plačiai apimtų šelpimo darbą ir suspietusi aplink save lietuvių visuomenės pajėgas galėtų atremti šią didžią nelaimę. Kelių žmonių sumanyta įsteigti Draugiją nukentėjusiems dėl karo šelpiti, apimančią iškarto visą Lietuvą. Nuo lapkričio 22 d. 1914 metų ta draugija ėmė veikti. Prie sunkiausių apstovų, kada kiekvienos tautinės organizacijos buvo uoliai senosios valdžios persekiojamos, draugija vis delto augo ir plėtėjo. Plačiai visuomenei padedant Draugijos Centro Komitetas sugebėjo surasti nemažą lėšų, pristeigę skyrių po visus didesnius Lietuvos miestus miestelius ir tuo būdu surišo dar ankščiau visą Lietuvą į bendrą kūną.

Jau po 7 mėnesių, kai vokiečiai slinko prie Vilniaus, draugijos darbas tiek išsišakojęs buvo, jog skaitė jau tūkstančiais savo narių, dešimtimis ištisų skyrių su šimtais pabėgėliais globoti ir šiaip jau kultūros įstaigų.

Pabėgėlių bangoms į Rusus slenkant, buvo sutarta Vilniuje Centro Komitetui pusiau pasidalinus keltis į Petrapilį. Rugsėjo pradžioje 1915 metų buvo išrūpintas vyriausybės leidimas draugijai veikti plačiai po visus Rusus. Pajėgų buvo maža ir tos pačios išblaškytos po nežinomus kraštus. Didžiausiu uolumu Centro Komitetas ėmė plėsti Draugijos veikimą. Pristeigę mokyklų, bendrabučių, pabėgėliams prieglaudų, dirbtuvių, darbo ieškojimo biurų ir tolygių įstaigų. Pabėgėliams, pagal išgali, teikė maisto, drabužių, mokslo ir šiaip jau dvasios peno. Vis tai buvo daroma per skyrių įgaliotinius, per pačių pabėgėlių organizacijas. Svarbiausias buvo tikslas padėti mūsų tautiečiams imtis su vargu, kuriame jie atsidūrė, neduoti jiems iširti svietimose bangose, neleisti sunykti, o apsaugoti juos nuo dvasios ir kūno skurdo ir padėti jiems, trūkus durtuvų sienai, grįžti į mylimąją savo Tėvynę Lietuvą. Buvo be galo sunkus darbas. Ypač, kad iš pradžių senoji valdžia darė įvairių kliūčių tautinėms organizacijoms. Lietuvių padėjimas dar buvo sunkesnis tuo, kad mūsų nepažinta, dažnai painiota su lenkais ar latviais. Prieš išgaudamas kokią pinigų sumą sušelpiti, dar išrodinėk, kad tokios tautos pasauly esama, kad čia nėra separatizmas arba skyrimasis nuo palaimintosios Rusų tautos ir t. t.

Tečiau tos gausingos aibių klientų pavykdavo šiaip taip prašalinti. Ir senoji biurokratijos valdžia nebegalėjo sulaukyti lietuvių troškimo šviestis ir kultūros reikalus tenkinti. Kiek buvo pasikesinimų mūsų organizacijai iš vietų, Centro Komitetui pavykdavo juos atremti ir savo draugiją, savo įstaigas, kaip tautinį laimėjimą, išnešioti iki patskutinių laikų.

Spragu, netobulumų ir tiesiog stokos neretai gerų darbininkų įvairiose vietose ir pačiame Centre visumet buvo. Bet netik su šiais trūkumais tekdavo Komitetui kovoti, bet daugiausiai pašalpos darbas kentėjo nuo lėšų stokos. Pabėgėlių šelpimo normos nustatytos dar 1915 m. iki šiol užsiliko. O ką gi šiandieną galima rubliu nupirkti? Bet ir tas pačias sumas vyriausybė mažindavo, karpydavo ir visumet vėlindavo jas atsiųsti.

Po revoliucijos pabėgėlių šelpimo darbas nepagerėjo. Laikinoji valdžia visumet šykštavo pabėgėliams pinigų, bet jau spaudimo, pasikesinimo tautinėmis organizacijomis nebebuvo.

Tik štai dabar, spalio mėnesį, įvyksta revoliucinė pervarta. Balševikai užgrobia valdžią ir savaip ima šeiminkauti. Ima naikinti visokias valdžios įstaigas, teismus, raštines, advokatūras ir vartyti revoliuciją, kur ji dar nenubaigta. Čia kliuva ir tautinėms organizacijoms. Kas ligšiol buvo laikyta neatimama kiekvienos tautos teise apsipręsti ir savaip savo gyvenimą tvarkyti, naujosios valstybės valdžios agentų skelbimu, tos teisės nebeturima. Šiandieną panaikinamos visos mūsų organizacijos, kurios tokiuo vargu buvo sukurtos. Šalin dabar jos visos! Dabar jų vietą paims visų Rusų pabėgėlių tautų sąjunga ir ji per Lietuvių Likvidacinę ir organizacinę komisiją visą valdys. Centro Komiteto ir visos draugijos turtas, kuris dalinai yra supirktas kruvinais lietuvių uždirtais skatikais, pereina tai tautų organizacijai.

Vis tai daroma laisvės, tautų apsisprendimo, demokratizmo pagrindais. Ne mūsų uždavinys tvarkyti visą Rusiją. Tegu rusai patys susitvarko.

Bet, kada rusų valdžia grobia lietuvių turtą, naikina mūsų tautines organizacijas, mes prieš tokius žingsnius protestuojame ir protestuosime. Jei šiandieną Centro Komitetas yra nusprendęs perduoti turtą likvidacinei komisijai, tai tik dėl to, kad gauna prieš pajėgą nusilenkti ir perduoti prievartai. Bet ar pateisins tokį pasielgimą Lietuva?

Kadangi toks atsitikimas su Centro Komitetu yra labai svarbus ne tik tos draugijos, bet ir viso šelpimo darbo šio karo metu ir kultūrinio tremtinių gyvenimo istorijai, tad dedama į laikraštį du Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos laišku, bendro tos Komisijos su C. Komiteto nariais posėdžio protokolą ir C. K. narių dėl to atsitikimo rezoliuciją.

Lietuvių Centro Komitetui.

Deleguoti Centro Komiteto reikalais mes norėtume dėl jų pasikalbėti su Centro Komitetu. Prašytume delto paskirti Komiteto posėdį, kur galėtume pasiaiškinti tuos reikalus. Malonu būtų tai atlikti šiandien vakare apie 6-7 val.

Komisijos Tremtinių Sąjungos Lietuvių Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos deleguoti nariai:

L. Požela, V. Bielskis,
V. Kapsukas Mickevičius.

Voronežas, 8/XII-17 m.

PROTOKOLAS.

1918 m., gruodžio 8 d.

Komisijos narys, pil. Kapsukas praneša: apie paskyrimą tremtinių reikalams atskiro Kamisoriaus; apie tremtinių atstovų suvažiavimą Petrapily; apie tai, kad tame suvažiavime dalyvavo visų tautų atstovai; kad yra susidarusi Rusų Tremtinių Sąjunga; kad yra išrinkta Centro Valdyba iš 15 asmenų; kad į tą valdybą įeina ir keletas lietuvių ir, kad iš Centro Valdybos lietuvių atstovų ir taip iš lietuvių balševikų L. S. D. ir L. S. L. susidarė lietuvių Likvidacinė ir Organizacinė Komisija; tos Komisijos atstovai jie esą ir kad jai pavesta likviduoti ir reorganizuoti Lietuvių Centro Komitetą, lygiai kaip ir kitų tautų tokioms pat komisijoms pavesta tas pat padaryti su savomis Centro Organizacijomis; jie nori ko greičiausiai pasiimti tą darbą, kad galėtų tuojau pradėti toliau vartyti tremtinių šelpimo, jų švietimo ir kultūros, gabenimo į tėvynę ir demobilizacijos darbą. Į tos komisijos žinią turi pereiti visos C. Komiteto įstaigos ir visas turtas, kaip, sakysim, spaustuve ir kita.

Antras tos Komisijos narys, pil. Požela praneša, kad, be likvidacinės Komisijos, yra dar sudarytas lietuvių reikalams tenkinti tam tikras Komisarjatas. Pil. Tumėnas paklausia, ar toji Komisija rūpinsis atlyginimu tremtinių karo nuostolių. Komisija atsako, kad rūpinsis ir tuo reikalu, bet turės omeny ne dvarininkus, kurių reikalais ligšiol daugiausia rūpintasi, tiksliai tikrus varguolius. Pil. Linartas paklausia, ar Komisijos kompetencijoj bus ir privatinės draugijos, kurios, negaudamos iš valdžios jokių lėšų, šelpia tremtinius iš kitų šaltinių. Komisija atsako, tokios kompetencijos neturėsianti.

P. Linartas vėl klausia, ar draugija, turėdama nors ir didžiausią savo tur-

ta, jeigu tikrai gaudavo nors kiek lėšų iš valdžios, tad jau turi atiduoti Komisijai ir savo visą privatinį turtą. Komisija atsako, kad esąs toks valdžios nutarimas, nes, daugumos tremtinių nuomone, visi tie turtai priklauso jiems.

Pirmininkas Yčas klausia, ar Komisija veikia valdžios įgaliojimu, ar tikrai remdamasi pačių tremtinių įgaliojimu; ar valdžia yra išleidusi dekretą apie panaikinimą senų šelpimo organizacijų, ar tikrai ji yra nutarusi nebeduoti joms lėšų. Komisija atsako, kad Centro valdyba dabar yra buvusiosios Atskirosios Tarybos vietoje, ir kad ji yra tos nuomonės, jog visos tremtinių šelpimo draugijos turi būti likviduotos ir su visu savo turtu turi pereiti į Centro Valdybos žinią ir jog, jei dar nėra, tai netrukus bus valdžios dekretas, kad tokių draugijų turtas turi pereiti Centro Valdybai.

Komisijos narys pil. Požela prašo turėti omeny, kad Likvidacinė Organizacinė Komisija, paėmusi Centro Komitetą į savo rankas, stengsis toliau uoliai varyti tremtinių šelpimo darbą ir visą švietimo ir kultūros darbą, kurio tiek daug yra padaręs Centro Komitetas, ir kad tas darbas bus varomas ko plačiausiai, kiek tik leis sunkus dabartinis valstybės buvis, kad, be šelpimo ir kultūros darbo, bus rūpinamasi lietuvių tremtinių gražinimu į tėvynę, atlyginimu padarytųjų jiems nuostolių ir demobilizacija ir prašo Centro Komitetą greičiau atiduoti visus reikalus, kad galima būtų tučtuojau imtis darbo.

(Toliau be Komisijos atstovų).

Vicepirmininkas P. Leonas pasiūlo atiduoti C. Komiteto reikalus naujai organizacijai iš socialistinių partijų atstovų, kadangi tokį pat pasiūlymą jau anuomet C. Komitetas buvo padaręs socialistinėms partijoms, ir kad dabar štai kairiųjų partijų atstovų noras kaip tik ir susitinka su išreikštu anuomet C. Komiteto pasiūlymu. Be to, Leonas pasiūlo išreikšti pasigailėjimą, kad socialistinės partijos, turėdamos itakos dabartinei Rusų valdžiai, nepasistengė išgauti savo laiku pinigų iš valdžios, kuri, gal būt, nepasitikėdama dabartine C. Komiteto sudėtimi, nenorėjo jū duoti, nors tie pinigai turėjo eiti ne nepasitikimui, bet šelpiamųjų naudai, o tie paskutiniai dabar randasi baisiausiame padėjime: kenčia bada, pusnuogiai, išvaikyti iš prieglaudų ir t. t. Pirm. Yčas, palaikydamas Leono pasiūlymą, pabrėžia, jog Komisijos na-

riai nepranešė, kad valdžios būtų panaikinamos privatinės draugijos, taigi nepanaikinama ir Lietuvių Draugija nukentėjusiems nuo karo šelpti.

Centro Komitetas, išklauses Lietuvių Likvidacinės Organizacinės Komisijos narių — Mickevičiaus, Poželos ir Bielskio — pranešimą apie naujai susidariusios Rusų Tremtinių Sąjungos nusprendimą panaikinti visas tautines pabėgėlių organizacijas ir turėdamas galvoj, kad dabartinės valdžios tečiau nėra naikinamos privatinės draugijos, kad nutarta tėra reorganizuoti naujais pagrindais naujas draugijas pabėgėliams šelpti, kad buvusiu draugijų ir gavusiųjų iš vyriausybės pašalpos reikalai ir turtas perduodamas naujos valdžios įsakymu Likvidacinės Komisijoms, nutarė atiduoti visą šelpimo darbą ir Draugijos turtą Lietuvių Likvidacinei Organizacinei Komisijai ir pasilikti teisės toliau varyti darbą taip, kaip jam leis tą daryti sąlygos.

Lietuvių Centro Komiteto pirmininkui.

Nesulaukdamai atsakymo ir negalėdami neribotą laiką vilkinti ėmimo į Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos rankas Centro Komiteto dalykų vedimo, mes vykstame į Centro Komiteto butą pradėti to ėmimo darbą.

Lietuvių Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos delegatai

V. Kapsukas Mickevičius,

V. Bielskis, L. Požela.

9-XII-1917, 12 val. diena.

Kapitalizmas ar kooperacija?

Ankstyvesniuose „Liet. Balso“ numeruose pasklido gandas, kad lietuviai amerikiečiai organizuoja milijoninį kapitalą, kad nepaleidus svetimtaučiams savo gimtosios tėvų protėvių kraują ir prakaitu apšlakstytos šventos Lietuvos žemelės, kad prekybą ir pramoniją paėmus į savo rankas tapus pilnais savo šalies šeimininkais, kad sulaukius tukstančius išėvių savo tėvų šaly, kad padidinus tautinius kapitalus — žodžiu, kad ne tik išgydžius jai karo žaizdas padarytas, bet kad kartu įstačius tėvynę į naujo gyvenimo vėžes, kad jai laimė patiekus. Smagi žinia nelaimių prislėgtiems kelia upą,

kutente kutena tėvynės meilės kaupina širdį. Kiekvienas rodo turėtų džiaugtis kilnių tautiečių sumanymu. Bet ne. Po kelių numerių radau tam pačiam laikrašty to sumanymo kritiką, kad jis ne kooperacijos, bet kapitalizmo dėsniais paremtas esąs. Del tos pačios priežasties ten pat subarta „Žagrė“, „Marampolės Ukinkų Draugovė“.

Praslinko kiek laiko — lietuviai pramonininkai su prekybais pradėjo tartis, kad padarius susivaižavimą ir pasitarus kaip paėmus prekybą su pramonija į savo rankas. Kalbėjo tuo dalyku p. A. Dundzila, kalbėjo D. Šidlauskas. „L. B.“ № 73 prabilo p. St. Miliauskas, kur gvildena ta patį dalyką, pasižadėdamas po karo įsteigti Lietuvoj žibalo motorijų fabriką.

Po šito straipsnio Redakcija padėjo savo priedą, iš kurio matyti, kad ji, nors kapitalizmo visai nepasmerkia, kaip pirmam atsitikime, net išitirkinusi, kad mes lietuviai savo tėvynėje kapitalizmo neišvengsime, bet vis dėlto matyt kaž koks kapitalizmu nepasitikėjimas, jo baimė.

Paminėtos čia mintys apie kapitalizmą privertė mane pagalvoti, kas pas mus geriau būtų, kapitalizmas ar kooperacija? Ar reikia mums lietuviams su socialistų fanatizmu smerkti kapitalizmą tik dėl to, kad jis kapitalizmas, o propaguoti tik kooperaciją? Klausimas labai rimtas ir nelengvas nuspręsti. Dėlto aš nemanau jo spręsti iš pagrindo, tik išreikšti kelias liuosas mintis tą dalyką liečiančias.

Neginčysiu, kad in abstracto, kaip politikoje respublika yra tobuliausia valdymo forma, taip ekonomikoje — tobuliausia forma yra kooperacija. Tačiau toli gražu negalima to pasakyti in concreto. Natura non patitur saltus (gamta šuolių nepakenčia), — jau senai kalbėjo filosofai. Už tos tiesos peržengimą pati gamta skaudžiai baudavo ir baudžia. Žmonija evoliucijos vedama iš lengvo eina į tobulybę kiekvieno gyvenimo šakoj, jo reiškinuose. Jei kartais tam evoliucijos žingsniavimui kas nors užbėga už akių, tos pačios evoliucijos bangų tampa sugniaužtos, nubaustos, kaip lygiai tampa nubaustas sutrupintas ir tas, kas stengtųsi tą evoliucijos eigą sulaukyti kelionėje. Lenkai nepriaukę įvedę respublikos valdymą šiais laikais, kada jai reikalinga buvo stipri Stepono Batoro kumštis, ir įvedusi žuvo, nes užbėgo evoliucijai už akių.

Ką pasakiau apie politikos gyveni-

mą, reikia pasakyti ir apie ekonomijos. Kapitalizmas yra vienas ekonominio gyvenimo stadijų, kaip buržuazija yra vienas visuomeninio žmonijos tvarkymosi reiškinys. Anot kairiųjų rimtesnių ir šaltesnių socialistų, didžiausių buržuazijos priešininkų, su buržuazija, kaip tokia, kovoti nereikia, nes ji ilgainiui evoliucijos spiriama susocializėsianti. Nesigilindamas į to pasakymo teisingumą, pasakysiu tai, kad, žmoniui pasiekus tam tikro civilizacijos laipsnio, kapitalizmas, kad visai ir nebus, bet pirmutinę vietą turės užleisti tobulėnei ekonominei formai, būtent, kooperacijai ar kitai tolygiai. Del to nereikia mums su ta ekonomine forma, būtent kapitalizmu, kovoti revoliucijos ar kitokiomis griežtomis priemonėmis, bet pasidavus evoliucijos srovei iš lengvo iškelti ją į prideramą jai vietą. Pasiskubinę — galim kartais, užuot savo kraštui padėję, daug jam bledies padaryti. O kad mūs visuomenė dar nėra priaugusi prie kooperacinės ekonominės formos, aiškiai parodo gana gausingi mėginimai prieš karą.

Šiandien, mano manymu, reikėtų kovoti ne su kapitalizmu, ar tais pagrindais sutvarkytomis draugijomis, bet su jų netikusiais siekais, liguistu piniginiu apetitu. Kapitalistas — Dievo ar tėvynės meilės jausmų gaivinas — lygiai žmonijai gali būti naudingas, kaip ir kooperacijos dėsniais sutvarkyta draugija. Ar negera mums būtų turėti šiandien lietuvių Rokefelerį, kuris sugebėjo dešimtimis milijonų dailinti šviesos reikalams savo tėvynę, ar karo suvargintoms šalims? Ar nesidžiaugtume, turėdami savo tarpe tokių žmonių, kurie yra išlietuvių kerbedžiai, kurie kiekvieną lenkų tautos balsą dešimtimis tukstančių atsiliepia ar kaip kita išlietuvių kunigaikštystė Radvilaitė, kuri vienu kartu lenkų šviesos reikalams paaukojo pusantro milijono rublių? Ar nepagarbiai lenkiam galvą prieš savo garbingą tautietį Petrą Vileišį, kuris tautos reikalams nesigailėjo dešimtimis tukstančių aukoti? Ar nesigėrime „Žagrės“, „Marampolės Ukinkų Draugovės“, anot amerikiečių sumanymo kritiko kapitalizmo dėsniais sutvarkytų draugijų, kurios kelte kelia ukių kultūrą? Ar ne naudingesnis darbininkui ir visuomenei yra Harmelis, tas krikščionies kapitalisto tipas — kurio pabrikuos nuo 1707 m. ligi šiol nematyta nei vieno darbininkų streiko ir kurio darbininkai kaip nevadina, kaip „Bon Père“ (gerasis tėvas), — negu kairieji Vokiečių kooperacijos pagrindais

HIMNAS.

Ar mes keliamės, ar mingam,
Mums ant lūpų — Lietuva! —
Meilės Lietuvai nestingam,
Kad tik būtų ji gyva.

Kaip nebus? Ji turi būti
Dalimi žmonių širdies.
Tol negali ji pražūti,
Kol žmonijai saulė švies.

Lietuva — gera motutė:
Lygūs jai vaikai visi,
Smerkia kožną suirutę,
Liepia, kad mylėtusi.

Isistvėrę meilės rato
Negailėsime jai galvos.
Ir kaimynai tegu mato,
Kad verti mes Lietuvos!

30-III-1917.

M. GRIGONIS.

Vokiečių spauda del Lietuvos Tarybos.

Daugumas vokiečių laikraščių čia pasitenkino vien trumpa dienos žinute. Kairiųjų buvo paduodamas taip pat lietuvių adresas ir Bavary princų Leopoldo atsakymas. Platesnių straipsnių vokiečių spaudoje kol kas neaptikome, ir nematyti čia didelio užsiiriesavimo. Kuršas, ar šiaip ar taip, yra daugiau parūpęs; nelyginti plačiau laikraščioje gvildinama ir Lenkų byla. Berods, kaip jau matome iš pirmesnių mūsų ištraukų, Lenkai kitu žvilgiu kvaršina vokiečiams galvą. Lietuva, matyti, Vokiečių atžvilgiu, nei Kuršo nei Lenkų stovio nėra užėmusi.

„Kölnische Volkszeitung“ (№ 761), paskelbusi adresus, taip del Lietuvos Tarybos atsiliepia:

„Lietuvos kunigaikščių sostinėje, kurią dar šiandien po šešių amžių globia karžygio Gedimino padavimas, kunigaikščio, kurs kitados kilniais Lietuvos laikais padėjo čia pagrindų akmenis; tame pačiame Vilniuje, kur Lietuva per ilgus amžius, tarytum, buvo apmirus ir dabar dvasia atgijo; tame Vilniuje, kurs vokiečių kareivių yra prieš dvejis metus išvaduotas iš rusų valdžios, — dabar yra pasodintas medelis, kurs, sumanių sodininkų globiamas, turėtų išaugti plačiu, palaimingu tautos medžiu. Tai buvo atmintina valanda, kai karo valdžios

rūmuose vakarą buvo atliktos Lietuvos Tarybos kurtuvės“.

Toliau tasai katalikų laikraštis taip rašo:

„Šių dienų atsitikimai veikėjus įtikino, jog jų pačių ir krašto reikalas yra — laisviems ryžusis eiti prie vokiečių karininkų ir tartis del bendro darbo būsimajai Lietuvai sutvarkyti. Tasai pasiryžimas nebuvo apvilnas. Lietuvių veikėjams patiems buvo leista iš viso krašto pasikviesti įtakingų žmonių, su kuriais pasitarę, jie norėjo bendrai rasti kelią, kuriuo jie galėtų, šalia vokiečių karo valdžios, eiti į savo ateitį“.

Vokiečių socialdemokratų laikraštis „Vorwärts“ (№ 264) prie ištraukos iš adreso, kur lietuvių Taryba tikis savarankę valstybę sudaryti, tepriededa tokią pastabą:

„Vyriausio karo vado atsakymas tuo atveju kalba tik apie „Lietuvos atstatymą“, ne apie Lietuvos valstybę“.

Plačiau Lietuvos Tarybos įsteigimą paminėjo naujai Lietuvoj leidžiamieji vokiečių laikraščiai. Čia visų pirmiausia tenka pažymėti pačios dešimtosios vokiečių armijos laikraštis „Zeitung der 10 Armee“ (Vilniuje), kurs apskritai yra jau nemaža savo skaitytojams apie Lietuvą rašęs. № 371 išdėstęs Lietuvos vargus ir kančias rusų valdžioje, laikraštis pabrėžia, jog Vokietija esanti rimtai pasiryžusi mažąsias tautas išvaduoti. O priešininkų programoje tatau esąs tik tuščias obalsis.

„Todel mūsų armija, kurios laimėjimas ir buvo kelias ypačiai lietuviams išvaduoti, — rašo tasai laikraštis, — yra didžiai patenkinta, patyrusi, kas dabar atsitiko didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sostinėje; ji norėtų pirmoji prie Lietuvos lopšio pareikšti savo širdinguosius linkėjimus“.

Toliau laikraštis stato klausimą, kas jungia lietuvių ir vokiečių šiu didžiųjų atsitikimų sukuryje? Ir išveda, jog nepasisekus anglams ir rusams Vokiečius parlaužti, šių kova del savarankumo drauge atgaivinti ir Lietuvą. Jeigu būtų laimėję anglai ir rusai, būtų užėmę vokiečių žemes, — apie naują Lietuvą būtų buvę galima tik svajoti. Mat:

„Vokiečių valstybė yra valstybių sąjunga: čia kiekvienai giminei jos ypatybės yra apsaugotos, todėl ne viena kita valstybė negali taip suprasti lietuvių jautimų ir troškimų ir praskinti kelią į šviesią ateitį“.

Čia laikraštis iškelia aikštėn tą pagalbą, kurios Rusų kamuojamieji lietuviai kitados yra gavę iš anapus vokiečių sienos. Po karo, santaikos metai turėsią tą bendravimą dar sustiprinti ir patarnauti vaisingam kultūros darbui. Kaip pavykę ištrukti Lietuvos „žirgus“ iš vergučių į laisvę — tatau nulemia laikraštis tokiu būdu:

„Praeityje mes matome naujai gimusių valstybių, kurios už pirmųjų žingsnių toliau nenužengė. Mes, kairieji, kurie esame pažinę lietuvių

pabrikai, šaukusieji paliciją darbininkams malšinti?

Turėdami tokių kapitalistų mūsų šalies kultūrizacija kelis kartus greičiau būtų žengusi pirmyn. Mūsų subankrutėjusių ponų žemė visa būtų perėjusi į lietuvių rankas. Visos žymesnės draugijos senai būtų įsigijusios nuosavias namus ir savo veikimą būtų žymiai praplėtusios; ir šiandien nereiktų kęsti tokio skurdo ištrėmimo ar tėvynės pasilikusiems.

Mums kalba: „mums esą svarbu, kad Lietuvoje neišgalėtų kapitalistai, kad ir lietuviai, bet lietuvių kooperatyvai“. Labai gražu, bet tik... teorijoje. Ką padėjo mūsų kooperatyvai prieš karą? Ar darė kokią nors konkurenciją nelietuviams kapitalistams? Anaipol. Kaip mes visi, taip ir mūsų kooperatyvai tarnavom svetimiems kapitalistams; savo darbu auginom juos, padėdami jiems giliau suleisti savo šalį šaknis, kad mūsų palikuoniams sunkiau būtų su jais kovoti. Ar galima tikėtis, kad tie kooperatyvai po karo sėkmingiau veiks? Negaliu tikėti, kad ir norėčiau. Tėvynėi išsivadavus iš karo skernagio įtakos iš visų kraštų kapitalistai puls jau kaip musės prie medaus. Ką galės jiems padaryti mūsų — suvargusių lietuvių — menkučiai kooperatyvai? Nebent tarnauti, kaip ir prieš karą betarnavo. *Su nelietuvių kapitalais ir sėkmingą kovą gali stoti tik lietuvių kapitalas, ir tai ne pavieniai išsiskirstę, bet susijungę į vieną galingą tokios ar kitokios rūšies draugiją.*

Užtat, mano numanymu, rengiantis stot į kovą su svetimais kapitalais, norint paimti į savo rankas Lietuvos prekybą ir pramoniją nereiktų imtis tik vienos ekonominės formos, būtent, — kooperacijos, bet leisti laisvai abiem darbuotis ir kapitalinei ir kooperacinei. Nes jei „Lietuva tikrai neišliks nesulaukusi kapitalizmo išaugimo“ (Red. prier. prie Miliausko straipsnio № 73 „L. B.“), tad tegu verčiau išauga lietuvių kapitalizmas, iš kurio bus daugiau Lietu-
vų naudų, negu iš svetimų kapitalų. Te tečiau mes per daug bijotis neprievartoms, nes pas mus patogesnė dirva įlaknyti kooperatyvams, negu kapitalizmui, ir tegu tik mūsų visuomenė pasieks tam tikro civilizacijos laipsnio, kapitalizmas turės užleisti pirmutinę vietą kooperatyvams, kaip mažiau toksiška ekonominė forma, tobulėnei.

Sutraukus visas mintis į krūvą, trumpai taip reikės pasakyti:

1) Nestatyti klausimo kapitalizmas

būdą ir išmokę vienus kitus jų įvertinti, pasitikime sveikomis lietuvių tautos pajėgomis, kurios jau senovėje yra tvirtai apsirėiškusios“.

Laikraštis pagaliau tiki, jog lietuviai, kurie patys buvo ilgai spaudžiami, nebūsią palinkę spausti mažumų, kurios yra tarpe lietuvių išgyvenusios; nes

„savųjų ypatybių globojimas yra visiškai suderinamas su mažumų apsauga“.

Platokų sveikinamųjų straipsnių yra padėję taip pat „Wilner Zeitung“ ir „Kownaer Zeitung“. Pačiai Tarybai vietai dar nepradėjus dirbti, dėl to ir savo uždavinių kol kas nesumetus, — tie pirmieji pasveikinimai ir tėra.

Lietuvių vakaras Berlyne.

Vokiečių spaudos biuras paduoda (lapkričio 14 d.) žinią, jog antradienį Adlono viešbutyje buvęs lietuvių vakaras. Lietuvos Tarybos narys A. Smetona kalbėjęs apie Lietuvos praeitį ir ypačiai pavaizdinęs Rusų persekiojimus, taip pat lietuvių atgimimą, kurio tikslas buvęs — gelbėti lietuvių tautą nuo susilavėjimo. Lietuvių judėjimas ypačiai pakilęs po rusų revoliucijos ir buvo paremtas plačių lietuvių išeivių minių. Karas senąją lietuvių mintį vėl atgaivinęs. Vykstanti dabar nauja Lietuva. Kalbėtojas padalijęs Lietuvą į ti-

ar kooperacija, bet ir kapitalizmas ir kooperacija.

2) Nepavojingas mums kapitalizmas, bet asmuo, kurio rankose randas kapitalai. Geras krikščionis ar tautietis kapitalistas naudingesnis yra šaliai, negu blogas kooperatyvas.

3) Kapitalizmo dabar prievarta vyt nereik, nes tik savų kapitalizmu išvysime svetimą — tai viena, o antra — pakilus šalį civilizacijai, jis savaimi turės užleisti pirmą vietą kooperacijai.

M. K.

Feljetonėlis.

Vėliava plakas...

Vaidelė iš Vilniaus.

Vilniuje išaušo vėjuotas rudenio rytas. Dangus protarpiais tai liūdnamaukėsi, gindamas kunkuliuojančius debesis, tai vėl gražiai tvaskėjo saulės spinduliuose.

Šių metų rugsėjo 17 dieną nebuvo panaši į visas kitas: iš visų Lietuvos kampų lietuviai žemiečiai žvalgydamies traukė katedros link.

Kiekvieno atvykusiųjų veidas atvaizdino mintis ir troškimus, kurių niekas ryškiai negalėjo įspėti; ir tik matei, kad svečias nei juokiasi, nei liūdi — o tik kažin ką mano...

Gražių jausmų valandėlė — ir vėl užgula krūtinę visi skundai, kurių pilnas Lietuvos sodžius... Vėl erškėčių vainikas vysto atstovų galvas, nes jie baimijasi dėl kiekvieno savo žingsnio, dėl kiekvieno žodžio, kurį turės tarti liaudies ir tautos vardu! Ir skverbiasi sunki mintis, — kas bus, jei visos pastangos nueis niekais? Jei vietoje patenkintų troškimų širdin dar karštesnis akmuo įkris? Kas tuomet?

Tesie kas bus. Bet jau vienas faktas: *Lietuvių Konferencija Vilniuje* ką nors reiškia. Kiekvienas supranta, jog juokų čia nedaroma. Kiekvienas žingsnis daro savo ženklą.

Lietuvių tauta Vytauto mirtimi užkasus savo likimą užkerėtan kaban, šiandien pradeda iš naujo budinti dvasių kunus ir žiebtį ant kelmuto dirvonų naują amžiais genijų liūliuotą, savarankišką, savo vidaus pajėgomis plstantį tautos žibūrį...

Tokių minčių vedami lietuvių konferencijos atstovai susirinko Vilniaus katedron...

krają, šiaurinę, kuri susidedanti iš Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gub., ir į antrąją jos sritį, kurią lietuviai taip pat mano derant į Lietuvą, būtent, kai kurias dalis dabartinės Gardino—Balstogės valdybos. Nuo Vilniaus Lietuva niekumet neatsisakysianti. Pagaliau kalbėtojas pranešęs apie Lietuvos Tarybą, kurią daugelis užsienio konferencijų pripažinę per vyriausią visos lietuvių tautos instanciją. Lietuviai laukia pasipirties iš Vokiečių, kurie tegalį skaudžiamąją tautą išvaduoti.

Toliau iškilusiose ginčuose karštai sveikinęs lietuvių p. Serin'as. Jis esąs įsitikinęs, kad visa vokiečių tauta lietuvius patikianti, kaip draugus, ir jog esąs tatau Vokiečių uždavinys — išeiti rytuose išvaduojuojais. P. Delbrück'as pastatęs klausimą, ar lietuvių galį imtis Vilnių; į tai Smetona atsakydamas, gyvai čia lietuvių teises gynęs. Ukrainietis Trylowski's, Austrijos Valstybės Tarybos atstovas, pažymėjęs Ukrainą, kaip prigimtine Lietuvos sąjungininkę; Lietuvos siekimai taip pat atitinka jos interesus. Prūsų seimo atstovas Gaigalaitis tikrinęs, jog nei vienam Prūsų lietuviui nė į galvą neateina, nuo Prūsų atsiskirti ir pritaipiti prie naujosios Lietuvos. Pagaliau kalbėjęs reichstago atstovas dr. David'as apie santykius su visais rytų klausimais ir pabrėžęs, jog tik demokratine politika galėsianti priešingybes išlyginti. Bet toks išlyginimas privalomas esąs ne tik lietuviams, bet ir visoms kitoms Rytų tautoms, neišskiriant Rusų.

Katedron susirinko ir pačių jaunėsiųjų ir pačių garbingiausių metų žmonės. Minioje buvo ir tokių, kurie savo amžiaus bėgyje pergyveno bent kelintą Lietuvos likimo gadynę.

Tarp katedros sienų aidai kilnių lietuviškų giesmių melodijos. Susirinkę žmonės tyli. Kai kas iš jų aiškiai šnabžda *Apvaizdai maldas*. Visų akys viltimi žiba, o krūtinės mezgia praeties ir ateities tinklus.

Prabyla į susirinkusius pamokslininkas. Meilės ir teisybės obalsis vienija vienon kuopon visus klausytojus. Kas nenusakytą, kiekvienas akymirkniu širdyje pratęsia ir pabaigia. Ir čia, iš Vilniaus katedros sakyklos, palei kurią netoliesia stovi šv. Kazimiero karaliaičio karstas, — iš čia suskamba vėl viešas balsas dėl tėvynės vargų ir dėl tautos rimto išvien visų keliamo darbo! Čia taip ir traukia su Mickevičiumi tarti:

Išvien, jaunieji prieteliai!
Ir tas laimingas, kurs užviltas.
Karionėj kris,
Jei savo kūnu topo tiltas
Kitiems atsiekt garbės pilis.
Išvien, jaunieji prieteliai!
Arba dar aiškiau, galingiau sujudi-
na pasaulio geniaus galia:
Nun, *uola*, judinkis tolyn!
Naujausiais stumsim vieškeliais...

Ramiais žingsniais išėję iš erdvių katedros sienų, nedideliais verpetais pynęsi atstovai katedros aikštėje; duslaus, apgniužusio Gedimino kalno akivaizdoje kilnu ir galinga, kada supelėję prabočių liekanos laimina pirmus pasišventimo žingsnius. O Neries bangos, bėgdamos pro Vilniaus suspaustą vagą, buriasi labiau putuojantin būrin, lyg norėdamos perplauti visą Vilnių kol vėl užkauktų geležinis vilkas ir lietuvių sapnas dvidešimtojo amžiaus vėžmis vyktų prabočių sostinėje!

Jautei, kad tą dieną trys milijonai lietuvių širdžių įtūpiai kreipia savo jausmus Vilniui, kur buvo suvažiuavę jų atstovai senai lauktojo darbo pradėti.

Atstovai eina susirinkimui paskirton vieton. Aukštai, ant kalno stovi teatro rūmos. Ir rugsėjo 18 dieną įsai pirmas iškėlė raudoną Lietuvos vėliavą, kurios vienam šone smarki *Vytis*, o antrame — tautos tvirtybės *Šilai*. Ir šalia dar dvi tautos vėliavėlės.

Ruduo... Vėjas... Dangus protarpiais mainosi... Trys vėliavos, tvirtai išsiremę teatro šulį priešakin, plasta, plakas, lyg norėdamos vienu pastebėjimu nuvyti šalin dangaus debesis, suturėti šaižaus vėjo sparnus ir ramiai, ramiai, kaip darželių lėlįjos, svirti ant nuvargusių savo sūnų krūtinų...

Bet vėliava plakas. Ir matai, kad jos ateitis — kova! O jos žingsniai bus sunkaus gyvenimo verpetų lydimi...
F. K.

Korespondencijos.

DAUGPILIS (DVINSKAS), Vidbodės gubernijos.

Daugpilio lietuviai susilaukė labai sunkių laikų. Rudenį visas įstaigas išvėžė, darbus visur sulaukė ir daug žmonių liko be darbo. Neseniai gavome iš Centro Komiteto pranešimą, kad jis neturįs pinigų ir pataria pradėti Daugpilio tremtinių šelpimo draugijos skyriaus likvidavimą. Lengva tai pasakyti, bet sunku išpildyti. Mes pinigų neturime, o skolos jau suskubome padaryti. Daug yra vaikučių našlaičių, kurie neturi nei tėvo, nei motinos, nei giminių, o jei kas turi, tai ir nedaug nandos, nes sėdi be darbo. Brangenybė baisi; ir už pinigų duonos gauti negalima. Lėšų nebeturime. Kur padėt vaikelius? Kas daryti ir kas bus?

Klebonas kun. A. Urbša ir kun. St. Kurliandskis jau pridėjo po tukstantį rublių, bet ir tuos baigiam; toliau nežinia, kas daryti.

Lietuvių šelpimo Draugijos skyriaus čia jokių būdų uždaryti negali

ma, nes Daugpilis vartai — grįžti į Tėvynę. Grįžtant namo Daugpilis dirbs tą patį darbą, kaip kad ir bėgant iš namų. Išbadėjusieji, suvargusieji reikės maitinti, kad nežūtų savo tėvynės prieangyje. Juo labiau, kad pradėjus derybas apie taiką pasiilgę savo krašto žmonės pradės plaukt arčiau sienos. Kas tad jais rūpinsis? Kas gelbės nuo pražuties?

Centro Komitetui gerai reikia apie tai pagalvoti. Jei iš valdžios pinigų negaunama, tad aukomis reiktų mūsų skyrius laikyti.

Bet kol tai įvyks prašau dabar tautiečių kas gali savo aukomis padėti mums vargą vargti ir neleisti našlaičiams gatvėse iš bado mirti.

Aukas meldžiu siųsti šiuo adresu: гop. Двинскъ, Шоссейная, 37, Литовскій Комитетъ. ku. P. Umbrosas.

DAUGPILIS, Vidbodės gub.

Sekmadienį, lapkričio 26 d. buvo L. Komitete visuotinas lietuvių tremtinių susirinkimas, suauktas pasitarti apie dabartinį sunkų Komiteto padėimą ir jo ateitį. Volpas, Ant. Iliškienė ir Jakutienė pradėjo mūsų tautą niekinti ir kolioti; nepasigailėjo ir kunigų, kurie pridėjo du tukstančių rublių tremtiniam. Vaikus šaukė išmesti iš prieglaudų ir uždaryti Komitetą. Savo riksmu su pasišauktaisiais rusais kareiviais, suardė susirinkimą. Žmonės išsiskirstė nieko nenuatarę ir neišsyrinkę valdybos, kuri atsiskakė gegužės mėnesį.
Lietuvos Asara.

TAMBOVAS.

Lapkričio 19 d. „Žiburio“ liet. mergaičių gimnazija norėjo surengti miestą salėje visiems lietuviams prieinamą vakarą. Bet dėl kelių žmonių pagiežos turėjo tenkiutis tik ankštame gimnazijos bute, į kurį, be mokinių tėvų, vos keletą svečių tegalėjo pakviesti. Rytąjus dieną tą patį pakartojo savo mokinėms. Vakaro programą sustatė pačios mokinės. Be vaidinimo buvo monologas, deklamacijos, dainos, mokinių orkestras, gyvieji paveikslai, žaidimai ir šokiai. Rolės visų buvo taip išmokta, jog apsieita be režisierio ir suflerio. Vaidinime ypač pasižymėjo p.p. Jasenauskaitė, Lapačiukė, Gediminskaitė, Paliulytė ir Majoraitė. Dekoracija ir apdarai, dėl sunkaus medžiaginio padėjimo, buvo neturtingi. Bet ir be to, vakarėlis padarė į visus be galo gerą įspūdį ir sukūrė širdyje tėvynės ir doros meilę.

Geros kloties žiburietėms ir jų auklėtojams.
Mickavičius.

ŽINIOS.

Lietuvių Draugijos C. Kom. n. d. k. š. lapkričio 23 d. š. m. aplinkraščių būdu išsiuntinėjo tokį patarimą tremtinių šelpimo reikale:

§ 2. Karo galas artinasi. Pasibaigs ir mūsų svečios šalies ištrėmimo dienos. Ateis džiaugsmo valanda, kad galėsime grįžti į savo tėvynę Lietuvą, į savo namelius. Kad lengviau galėtum atlikti tą tolimą kelionę, kad mažiau vargo atsietų joje mums kęsti, reikia mums prie jos pasirengti. Vienokiai nelaimei daugelį žmonių ištikus, kur kas lengviau pasiseka visiems nuo jos apsiginti, jei visi vienybėje veikia. Kad kelionei reikia lėšų, tad kiekvienam aišku ir apie jų rinkimą mes anksčiau kalbėjome. Bet lėšų trėsimė nedaug. Pagaliau ir daug jų turint, bet neprotįngai aikvojant, mažą gera padaryti. Laimingi bus tie, kas turės užtenkamai savo lėšų, bet tokių bus nedidelė visu tremtinių dalis. Mes rūpinames, kad visi lietuviai tremtiniai kaip galima geresnėmis sąlygomis galėtų grįžti namo. Kaip šeimynoje visų jos narių reikalai geriausiai patenkinami tuomet, kada joje yra tvarka, kada ji organizuotai veikia, kada ūkį tvarko jos galva, taip ir žmonių kuopa privalo organizuotis, kad bendrus visos kuobos reikalus geriau aprūpintų. Tvarioje, vienybėje reikalą rūpinant, ir ma-

žoms lešoms kur kas geriau jis aprūpinamas, nei didelės lešas leidžiant, bet netvarkoje, kiekvienam sau veikiančiam. Centro Komitetui rodo, pavyzdžiui, toki organizavimosi planas: kiekvienam pusešimčiui žmonių, skaitant ir mažiausius, renkamas tvarkytojas (seniūnas). Šitojo pareigos būtų: rūpintis savo kuopai maistą; duoną, virintą vandenį ar sriubą, reikalingiausius indus kelionei, susodinti savo kuopą arti vienos kito vagono ir t. t. Tvarkytojai vienoje vietoje (mieste, priemiestyje) gyvenantieji, iš savo tarpo išrenka vyresnįjį, kuris jiems visiemis atstovauja santykiuose su Skyriaus Valdyba ir kitoms įstaigoms ir t. t. Tvarkytojų susirinkimas tvarko tremtinių iš vietos išskeliamą: pavyzdžiui, Ž. Naugorode šiai dienai vienas vagonas tremtiniais lietuviais keliauti, visi jame netelpa, tad tvarkytojų susirinkimas sprendžia, kurios kuopos šią dieną išvažiuoja. Pinigus kelionei išdaliną tvarkytojams taip pat jų susirinkimas, gavęs juos per vyresnįjį tvarkytoją. Susitvarkymo, susiorganizavimo įvykinimas priklauso nuo vietos tremtinių noro ir darbo, Centro Komitetas tik iškelia tą reikalą, matydamas, jog metas jau rengtis grįžti namo.

§ 3. Kad visi darbai būtų rimti ir teisėti, Centro Komitetas dar kartą primena, kad Valdybų nariais, tvarkytojais ir kitokių pareigų pildytojais, kurioms pareina visuomenės pinigus valdyti, reikia rinkti tik pilnamečius, t. y. 21 metų amžiaus asmenis; šiaip organizacijos nariais gali būti asmenys nuo 18 metų amžiaus.

§ 7. Vienas Skyrių siūlo Centro Komitetui sukviešti Skyrių atstovų suvažiavimą, kad pasitarus dėl prisirengimo grįžti į Lietuvą. Centro Komitetas mato ir daugiau reikalų, kuriuos gera būtų aptarti suvažiavime, tarp kitų ir Centro Komiteto reorganizavimą. Bet Centro Komitetas neturi lešų atstovų kelionei apmokėti. Jei kiekvienas Skyrius apsiimtų patsai savo lešomis atstovų kelionę apmokėti ir jei dauguma Skyrių pritartų suvažiavimo reikalingumui, tai Centro Komitetas ir sukvieštų jį. Taigi lauksime ko greičiausio Skyrių atsiliepimo šiuo dalyku.

Voronežas. Lapkričio 10 d. C. Komiteto perdavimo „naujamajai valdžiai“ reikalų buvo sušauktas lietuvių tremtinių mitingas; jame buvo išrinkta lietuvių tremtinių taryba.

Iš Lietuvos. Jonas Grigaliūnas gavo žinių apie savo seserį Elz. Siriūnienę, gyvenančią Laipuskių sodžiuje, Klovainių par. Rašo: „Aš Elz. Siriūnienę su trimis sūnais ir trimis dukterimis esame sveiki, pašalpos nereikalaujame, gyvename gerai, viskas po senovei kaip ir prieš karą; mes apsidirbame savo žemėje; tikimės greit pasimatyti; siunčiame širdingą pasveikinimą“.

Tokių pat žinių gauta ir iš Jono Malinausko šeimos, gyvenančios Balbieriškyje, Suv. gub. ir Stasio Gustaičio iš Makrickų, Balbieriškio valsč. Visų sveikų ir gyvų esama; gyvenama gerai, pašalpos nereikalaujama.

Knygos.

Erich Linksch. Litauen und die Litauer. Stuttgart, 1917.

Nors autorius sakosi vokiečys esąs ir vokiečių akimis žiūrįs į Lietuvos ateitį, tačiau nesu skaitęs kito taip lietuvių idejos propagandai tinkamo veikalėlio (56 puslapiai ir 80.). Autorius pažįsta Lietuvą ir lietuvius taip giliai, kaip retai kuris iš lietuvių pasigirti galėtų, kaip veikalėlyje skaitai, manai, kad jis tikro Lietuvos mylėtojo parašytas yra. Lietuvos atgimimas ir politinis judėjimas labai gyvai nupieštas, ne tik 40-metinės kovos dėl spaudos atgavimo bėgyje, bet ypatingai pastaram dešimtmetyje prieš Europos karą: draugijų, ypačiai Mokslo ir Dailės draugijų, švietimo ir ūkio draugijų darbai, vaizdžiai prieš akis pastatyti yra: Lenkų, ypačiai Lietuvos „lenkų“, arba su-
nkejusiu lietuvių, veltos pastangos

Vilnių lenkams išgelbėti, negali geriau būti iškeltos į aikštę. Nėra pamiršti nė žydai, kurie Lietuvai nieko nedavė, budami pagrimzdę vien į savos rasės interesus lietuviškus miestus rusinti padėdami. Rasi svarbiausia veikalėlio dalis, tai apie Lietuvos ir lietuvių ateitį. Čia jis išrodo, kad lietuviai nesiduos ištautinti be atkaklios kovos, kad gimtinė žemė jiems brangi ir kad jie mokės savo tautos teises ginti; tad be reikalo Rohrbachas ir jo sekėjai kėsinais malšinti lietuvių vokiečių naujokais! Galimas daktas esą, kad lietuviai pasitenkins autonomija, vokiečių globoje. Vokiečiams tai naudinga būsią, nes Lietuvoje kilant ūkio kultūrai, ten atsidarytų rinka vokiečių kapitalui ir vokiečių pramonės dirbiniams, o vokiečiai būtų lietuvių javais aprūpinti. Bet daromi priekaištai lietuviams, kad dar lietuvių valstybė nėsanti galima įkurti, ir štai kodėl: 1) lietuvių tauta dar nepribrendusi prie nepriklausomybės, o ponija juk atitolusi nuo liaudies. Bet ar tautai reikėtų eiti mokintis iš ištvirtusios Lenkų Galicijoje ponijos? 2) Lietuva nėra vienoda šalis kalbos atžvilgiu; bet ar kitaip yra Lenkuose? juk ir ten 1/2 milijono žydų, 1 milijonas ukrainų ir 1/2 milijono vokiečių gyvena; 3) lietuviai tai tik liaudis, burai, be vadovų, be atstovų; tačiau užmirštama yra, kad liet. inteligentija, kilusi iš liaudies ir bajorų, dabar iškriko po visus Rusijos užkampius, o karui pasibaigus namo sugrįš; ir 4) Vilnius, Lietuvos sostinė, esąs visai sulenkėjęs. O kaip yra Lodzėje? ten lenkų maža, ir vis dėlto ji laiko lenkų miestu. Be Vilniaus Lietuva nėra namoma! Tad galų gale išeina, kad nedera Lietuva vokiečiams nei kolonizuoti nei germanizuoti, bet geriau esą įkurti atskirą lietuvių valstybę, kaip antrą šiaurėje Bulgariją. O jau jeigu į Lietuvą kraustyti vokiečių kultūrą, tai ne ginkluotąja kumščia tatau daryti, bet tikta Goethės, Šillerio, Kanto ir kitų vokiečių garsųjų vyrų raštais.

Linkėčiau šią knygutę ko plačiausiai skleisti tarp žmonių, kurie supranta vokiečių kalbą. Tačiau mes patys nepamirškime, kad mums nėra naudingesnio ir tikresnio dalyko, kaip nepriklausoma, demokratinė Lietuvių Latvių respublika...

J. Šliupas.

Pranešimas.

„L. B.“ Redakcija turi žinių apie iškraustytas iš Kauno gub. valsčiaus raštines. Norintiems jų antrašai bus pranešama ar redakcijos atsakymuose ar atskiru laišku jei bus atsiųstos atsakymui išlaidos.

Aukos.

Meno fondui.

Iš d-ro Alseikos Minske mėn. mok. už lapkritį ir gruodį gauta 20 rub. Iždininkas kun. M. Krupavičius.

Redakcijos atsakymai.

Tamošaičiui Friburg'e. Kadangi kun. Tumas savo mintis apie Šveicarijos lietuvių darbus, išreikštas str. „Kieno karaliaus nauda“, atšaukė „L. B.“ № 64, tad Tamos paaiškinimo nedėsim.

S. Vazneliui, A. Vaičiūnui ir kitiems. Už pasveikinimą ir linkėjimus Redakcija taria nuoširdų aciu.

Redakcijos Kolektivas:

Dek. J. Jasenskis,
Martynas Yčas,
Konstantinas Šakenis.
Juozas Vokietaitis.

Skelbimai.

Literatūros, Dailės ir Tetro Draugija „Skudutis“ ruošia gruodžio 17 d. d. (salė „офицерское собрание“) dramos spektaklį.

Vaidins Peržinskio 4 veiksmų komediją „Iškrikusi sesuo“.

Bilietu galima gauti Kauno skyriuje, C. Komitete, Lietuvių spaustuveje ir visuose bendrabučiuose.

Drabužiai bus saugojami.

Reikalinga tarnaitė, algos 13-18 rb.

mėn. Ateiti iki 12 val. dieną Staro-Gumennaya ul., domъ Веневитинова, № 6, кв. Юзепайтиса.

KAZIMIERAS STRAGIS ieško brolio kareivio JURGIO STRAGIO 173 запаса батал. 10 роты ir KLEMENSO MEŠKAUSKO 114 Новоторжского полка 16 роты, atsiliepkite adresu: г. Петропавловск, заводъ Зенкова Страгису. 272-1.

PETRAS KICEINA Kauno gub., Zarasų apskr., Skapiškio par. ieškau tėvo Juozo Kiceinos, motinos Anastazijos, seserų Marijonos ir Onos, giminių ir pažįstamų. Prašau atsiliepti. Adresas: Почт. отд. Илга, Витебской губ., Себежск. уѣз., контора 2-го уч., линия Пскова-Полоцка. Amerikos laikraš. prašau atsispausdinti. 252-7

JONAS SIPAVIČIUS iš Biržagalės, Rozolimo val., Kauno gub. ieškau giminių ir pažįstamų. Adresas: Блонъ-Ламбать, Тавр. г. Кестель заводъ И. Сиповичу. 291-2.

JONAS DANILEVIČIUS Gelažūnų kaimo, Vilniaus gub., Trakų apskr., Ezno val., Ajemajūnų par., ieško dėdės M. Kaluzavičiaus, giminių, draugų ir pažįstamų. Meldžiu atsiliepti arba žinančių pranešti šiuo adresu: г. Жмеринка, Под. г. ж. д. п. о. п. тел. чиновнику И. В. Данилевичу. 317-2

Kar. ANTANAS MAŽULIS Dusetų par., Žukliškių kaimo; JUOZAPAS JAKUNTA-VIČIUS Rokiškio par., Žibalių kaimo; JUOZAPAS ŠARKAUSKAS Žiobiškio par., Vaidlanų kaimo, buvęs Rokiškio grapo girininku, visi Zarasų apskr.; ANTANAS SKRUPSKIS Šimonių par., Poizinių kaimo, Ukmergės apskr.; PETRAS RAMANAUSKAS Kelmės miest., Raseinių apskr., visi Kauno gub. ieško giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite adresu: г. Псковъ, Псковскій запасный продовольственный магазинъ. 319-1

Lietuvių Farmaceutų Sąjungos Valdyba Maksvoje praneša draugams, kad gruodžio m. pradėsima leisti savo organas: „Farmaceutų Reikalai“.

Visi kviečiami prisidėti visokeriopais būdais. Kaina pusmečiui 5 rub. Raštus ir pinigus malonėkite siųsti: Москва, М. Бронная, 12, кв. 34. А. SUTKUI. 323-1

JUOZAS REPŠEVIČIUS, Kauno gub., Panevėžio apskr., Nausėdės kaimo, ieško giminių ir pažįstamų. Adresas: г. Тла, учительскій Институтъ. 322-1

Kar. PRANAS KURMANSKIS iš Kalakių dvaro, Sidlavos par., Kauno gub., ieško žmonos Aleksandros, motinos Anelės, brolio Antano, sesers Antaninos, uošvio, švogerio Domininko ir kitų giminių. г. Харьковъ, 3-я Харьковская команда выздоравливающихъ, 2-я рота. 325-3

NORIU SUSIRAŠINĖTI su pažįstamais viiniečiais ir radviliškiečiais Šiaulių apkr. Mano adresas: ст. Панинки, Волинской губ., Управление полковника Васильева, кассиръ Юсифу Аит. Грушасу. 326-3

Kar. KAZIMIERAS KLEMENIS, Telšių apskr., Židikų valsč., ir VINCENTAS PIVTERIS, Raseinių apskr., Šilalių miestelė ir valsč., ieško: tėvų, brolių, seserų, giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite adresu: Д. армия. Управление 12 отдѣлы. осаднаго артилл. дивизіона. Amerikos laikraščių prašau atsispausdinti. 313-1

PREKYBOS NAMAI „S. JACKEVIČIUS, M. STEIGVILA ir B-vė“.

Maksva, Srietienka, № 26 (ėjimas iš Seliverstovo skersg.).

Pasiūlo visiems Gerb. Dvasininkams, perkupčiams ir šlaip manantiems verstie, šiuos dalykus: **Kažantius** ant vielos (dratos), siūlo, kukavinių: juodų, baltų, geltonų; **Kryželius** stacijinius, metalinius ir sidabrinus; **Medaliukelius** škaplerius ir šlaip šventųjų, škaplerius Karmelitų, brostvinus ir kitus; **Maldaknyges** lietuviškas ir lenkiškas; **brošiūras** ir lietuvių dailininkų **atvirutes** 31 serija.

KAINOS PRIEINAMOS.

Kainalokus reikalaujantiems siunčiame dovanai.

Geriausia dabar vieta lietuvių pinigams Brolių VAILOKAIČIŲ ir B-vės Dr-ja.

Petrogrado pusė, Levašovskij prosp., № 22, butas 10. Savi namai. Įeiti iš Baročnaja gav. № 6-a. Tramvajai: № 12 ir gretimi 7, 8. Priimama nuo 6 iki 8 valen. vakaro.

Visi pinigai apsaugoti nekilnojamu turto, kurio vertė siekia daugiau kaip milijonas rublių.

Pasidėjusiems metams mokama **Brub.** pareikalavimui 4 rub. nuo simto. Pinigus atsiųsti ir gauti atgai galima paštu. Adresas laiškam ir pinigams siųsti: Петроградъ, Левашевскій пр., № 22. Т-ву БРАТЯ ВАЙЛОКАЙТИСЪ и К-о.

INKARINIS PEN-EKSPELERIS SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K° pirmiau F. Ad. Richterio ir K°“ Prek. Nam.

Geriausia priemonė nuo **REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠALIMO** ir **INFLUENZOS.**

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekose krautuvėse. Saugokite imitacijų. Perkant prašom įsidėti mūsų APTAISUS ir FIRMA. Kainų sąrašus ir knygeles siunčiame veltui.

„R. I. VEISO ir K° pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K°“ Prek. Nam. Petrapilis, Mikalojaus g-vė, № 5.